

Article History

Received / Geliş
20.02.2017

Accepted / Kabul
16.03.2017

Available Online / Yayınlanma
25.03.2017

EDUCATION SYSTEM OF MEXICO: A COMPARISON WITH TURKEY IN TERMS OF PURPOSE, STRUCTURE AND PROCESS

MEKSİKA EĞİTİM SİSTEMİ: AMAÇ YAPI VE SÜREÇ BAKIMINDAN
TÜRKİYE İLE KARŞILAŞTIRILMASI¹

Pınar ARSLAN²

Abstract

The aim of this article is to compare the Mexican Education System with Turkish Education System. For this purpose, firstly, Mexico's geographical, historical, social, political and economic structures have been handled. Later, Mexican Education System's purposes and policies, the administrative and school structure of the education system and the process in the Mexican education system have been investigated. Finally the Turkish Education System and the Mexican Education System have been compared in terms of purpose, structure and process. As a result, both countries aim to provide free and secular education on the basis of equal opportunity to all citizens. The education system in Turkey has been structured as 4+4+4, while the education system in Mexico has been structured as 3+6+3+3. Both systems have centralist structure. When two countries were compared in terms of process, in both countries, compulsory education is twelve years. In Turkey, pre-school education is not compulsory but in Mexico, 3 years pre-school education is compulsory. While 4 years high school is compulsory in Turkey, 3 years high school is not in Mexico. In both countries, central exams take important places in education systems.

Keywords: Comparative education, education system, Mexico.

Özet

Bu çalışmanın amacı, Meksika eğitim sistemi ile Türk Eğitim Sistemi'ni karşılaştırmaktır. Bu amaçla, çalışmada ilk olarak Meksika'nın coğrafi, tarihi, sosyal, siyasal ve ekonomik yapılanması ele alınmış, daha sonra Meksika Eğitim Sisteminin amaç ve politikaları, yönetim ve okul sistemi yapılanması ile Meksika Eğitim Sisteminin süreci incelenmiştir. Son olarak da Türk Eğitim Sistemi ile Meksika Eğitim Sisteminin amaç, yapı ve süreç boyutlarıyla karşılaştırması yapılmıştır. Sonuç olarak, her iki ülke de vatandaşlarına ücretsiz ve laik eğitimi, fırsatı eşitliği bağlamında sağlamayı amaçlamaktadır. Türk Eğitim Sisteminde okul yapılanması 4+4+4 biçiminde Meksika Eğitim Sisteminde ise yapılanma 3+6+3+3 şeklindedir. Her iki eğitim sisteminde de merkezîyetçi bir yapı söz konusudur. Süreç boyutunda karşılaştırdığımızda ise her iki ülkede de 12 yıl eğitim süresi zorunlu ve parasızdır. Türkiye'de okul öncesi eğitim zorunlu değil iken Meksika'da 3 yıl okul öncesi eğitim zorunludur. Türkiye'de 4 yıl lise eğitimi zorunlu iken Meksika'da 3 yıl olan lise eğitimi zorunlu değildir. Her iki ülkenin eğitim sisteminde merkezî sınavlar önemli bir yer tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karşılaştırmalı eğitim, eğitim sistemi, Meksika.

¹ Bu çalışmanın ortaya çıkmasında değerli görüşlerinden dolayı Prof. Dr. Ali Balcı'ya teşekkür ederim.

² Öğretmen, Ankara Üniversitesi Eğitim Yönetimi Doktora Öğrencisi, pınararslan44@hotmail.com

GİRİŞ

Maya ve Aztek gibi birçok büyük medeniyete ev sahipliği yapmış olan Meksika, hızlı nüfus artış ve yüksek işsizlik oranı gibi sorunlarıyla gelişmekte olan bir ülke görünümündedir. Bu çalışmanın temel amacı, coğrafi olarak ülkemize oldukça uzak olan (11260 km) fakat kültürel olarak bazı ortak noktalarımız bulunan Meksika'nın eğitim sisteminin çeşitli yönleriyle ortaya konularak Türk eğitim sistemiyle karşılaştırmaktır.

Karşılaştırmalı eğitim, farklı ülkelerde ve tarihi dönemlerde uygulanan, eğitim sistemlerini bazen bütün olarak bazen de bir kaç yönden karşılaştırarak ortak ve farklı yönleri tespit edip bundan eğitim teori ve pratiğinde, eğitim politikasında, eğitim planlamasında ve reformlarında yararlanılmaya çalışılan bir bilimdir (Ergun, 1985). Ayrıca böyle bir karşılaştırma, iki eğitim sistemi arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koymaya yarar ve bilinmeyen hakkında bilgi edinilmesini sağlar (Balci, 2009). Farklı ülkelerin eğitim sistemlerinin karşılaştırılması, eğitim sorunlarının çözümüne ve eğitim sistemlerinin daha iyi işleyebilmesi için farklı bakış açıları getirilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmada Meksika'nın, resmi adıyla Birleşik Meksika Devletleri'nin eğitim sistemi incelenmiştir. Bu amaçla, çalışmada ilk olarak Meksika'nın coğrafi, tarihi, sosyal, siyasal ve ekonomik yapılanması ele alınmış, daha sonra Meksika eğitim sisteminin; amaç ve politikaları, yönetim ve okul sistemi yapılanması ile Meksika eğitim sisteminin süreci incelenmiştir. Son olarak da Türk eğitim sistemi ile Meksika eğitim sisteminin amaç, yapı ve süreç boyutlarıyla karşılaştırması yapılmıştır.

Meksika'nın Coğrafi, Tarihi, Sosyal, Siyasal ve Ekonomik Yapılanması

Latin Amerika'nın en kuzeyinde bulunan Meksika Birleşik Devletleri, Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) güneyinde yer almaktadır (mehiko.wordpress.com). Batıda Pasifik Okyanusu, doğuda Karayip Denizi ve kuzey doğuda Meksika Körfezi arasında bulunan ülke, kuzeyde ABD sınırında geniş olup, Guatemala ve Belize ile komşu olduğu güneydoğuya doğru daralarak, bir üçgeni andırır. Yengeç dönencesi, ülkeyi hemen hemen eşit iki parçaya ayırmaktadır. Meksika, 14° ve 32° Kuzey enlemleri ile 86° ve 117° Batı boylamları arasında yer almaktadır (www.cografya.gen.tr). Meksika 1.972.550 m² yüzölçümü ile Amerika kıtasındaki altıncı, dünyada ise 13. en büyük bağımsız ülke konumundadır. Ülkeden geçen Yengeç Dönencesi, ülkeyi iklim açısından sıcak ve tropik bölgeler olarak ikiye ayırır. 24. enlemin kuzeyinde kalan bölümler, kış aylarında diğer bölgelere oranla daha soğuk olur. 24. enlemin güneyindeki bölümlerdeki sıcaklık ise yıl içerisinde genel olarak sabitken yalnızca rakıma bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Başta kuzey bölümleri olmak üzere Meksika'nın çoğu bölgesi kurak bir iklim yapısına sahiptir (Wikipedia.org). Domatesin anayurdu olan Meksika'da mısır ve kakaonun da ilk kez bu ülkede yetiştirildiği varsayılmaktadır (mehiko.wordpress.com) Meksika'nın coğrafi konumu Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Meksika'nın coğrafi konumu.

Meksika'da Mayalar, Olmekler, Totekler ve Aztek'ler olmak üzere en az dört büyük medeniyet yaşamıştır. Meksika, 1519-1521 yılları arasında İspanyollar tarafından ele geçirilmiştir. İspanyol istilası, kuzeye ve güneye doğru uzanarak 17. asır sonuna kadar devam etmiştir. İspanya'nın oldukça acımasız olan Hıristiyanlaştırma politikası ile geleneksel dinlerle mücadele edilerek yerli medeniyet neredeyse yok edilmiştir. 1519'larda kesin olarak bilinmemekle beraber, 25 milyon olduğu tahmin edilen yerli nüfusun, 1650' li yıllarda 1,5 milyona düştüğü belirtilmektedir. Ekonomik reformlara rağmen İspanyol idaresi, yerliler ve melezler kadar beyazlar için de dayanılmaz bir hale gelmişlerdir. ABD' nin kuruluşu ve Fransız İhtilali'nin yaydığı fikirler, Meksikalılar üzerinde önemli etkilere neden olmuştur. İspanya'nın Napolyon tarafından 1808 yılında işgal edilmesiyle, Meksika için de ayaklanma fırsatı doğmuştur. Meksika, ayaklanma sonucu çıkan ve 1810 yılında yapılan bağımsızlık savaşına kadar 300 yıl İspanya tarafından yönetilmiştir. 1810'da İspanyolları ülkelerinden kovmak için harekete geçip, 11 yıl süren bir bağımsızlık savaşı sonunda, 1821' de bağımsızlığını ilan etmiştir. 1821' den 1877' ye kadar iki imparator, birçok diktatör ve başkanla ortalama 9 ayda bir değişikliğe uğrayan geçici hükümetler kurulmuştur. Meksika, 1836 yılında Teksas'ı kaybetmiş, 1846-1848 yılları arasında ABD ile yaptığı savaştan sonra imzaladığı Guadalupe Hidalgo Anlaşmasıyla da günümüzde Kaliforniya, Nevada, Utah olarak adlandırılan yerleri, Arizona ve Yeni Meksika'nın büyük bir bölümü ile Kolorado'nun bir kısmını kaybetmiştir. Meksika, ABD ile yaptığı savaşlar sonunda neredeyse topraklarının yarısını bırakmak zorunda kalmıştır (www.tarih.gen.tr).

Meksiko şehri ülkenin başkenti olup, para birimi Meksika Pesosu'dur. Ülkenin resmi dili İspanyolca'dır. İspanyolca dışında çeşitli Maya, Nahuatl ve diğer yerel diller de ülkede konuşulan diller arasındadır (Meksika Ülke Raporu, 2013). Meksika, dünya üzerinde anadili İspanyolca olan ve bu dili konuşan insan sayısının en yüksek olduğu ülkedir. Hızlı nüfus artış ve yüksek işsizlik oranı yönleriyle gelişmekte olan bir ülke görünümündedir. ABD'de yaklaşık on beş milyon Meksika asıllı insan yaşamaktadır (Wikipedia.org). Meksika'da öğretim dili İspanyolca olmasına rağmen, yerlilerin kendi dillerinde de eğitim almalarına daha çok önem verilmeye başlanmıştır. Ülke de yaklaşık 60 etnik grup ve onların konuştuğu 80'den fazla dil bulunmaktadır. Kırsal

bölgelerinde yaşayan yerliler yalnızca kendi dillerini konuşmakta olup, İspanyolca bilmemektedirler. Ülkede, okul öncesi ve ilköğretim kurumlarında yaklaşık bir milyon öğrenci çift dille eğitim almaktadır (virtualcampuses.eu). Nüfusu 2016 yılı itibariyle yaklaşık 128 milyon olan Meksika'da etnik nüfus dağılımı ise şöyledir; %60' ı melez, %30' u yerli, %9' u beyaz ve %1' i diğerleridir. Toplam nüfusunun %92' si okur-yazar olan Meksika'da, bu oran kadınlarda % 90,5, erkeklerde ise % 94'tür (Meksika Ülke Raporu, 2016). Ülkenin resmi dini yoktur. Nüfusun %89' u Katolik, %6' sı Protestan, % 3' ü Müslüman, %2' si ise diğer dinlerdir (mehiko.wordpress.com).

Meksika Birleşik Devletleri federal cumhuriyet ile yönetilir. Yönetim yasama, yürütme, yargı olarak güçler ayrılığı ilkesine dayanır. Ülke, 31 eyalet ve 1 federal bölgeden oluşmaktadır. İlk anayasa 5 Şubat 1917' de kabul edilmiştir. Kişi hak ve özgürlüklerini güvence altına alan anayasada temel, ekonomik ve siyasal ilkeler de yer alır. On sekiz yaşını geçmiş bütün yurttaşlar için oy kullanma zorunluluğu vardır. Altı yılda bir yenilenen seçimlerle ve halkoyuyla bir dönemle sınırlı olmak üzere seçilen Başkan, Bakanlar Kurulu üyelerinin yanı sıra Federal Bölge Valisini, Başsavcıyı, Yüksek Rütbeli Subayları ve Yüksek Mahkeme Yargıçlarını atama yetkisine sahiptir. Başkanın belirli ekonomik ve mali konularda kanun hükmünde kararname (reglamento) çıkarma, yasaları ve eyalet valilerini veto etme yetkisi de vardır. Ayrıca, Meksika'da toplum hayatının her kademesinde söz sahibi olan ve yönetimler üzerinde demokratik haklar için baskı işlevi gören sivil toplum örgütleri, ülkede demokratik hareketlerin ve hedef kitlelerin savunucusu olma misyonuna sahiptirler (Meksika Ülke Raporu, 2016).

Ülkenin doğal kaynaklarının başlıcaları; petrol, gümüş, bakır, çinko, altın, kurşun, doğal gaz ve kerestedir. Meksika, Ocak 1994'te, Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri ile birlikte Kuzey Amerika Serbest Ticaret Antlaşması'nı (NAFTA) imzalayarak, dünyanın en büyük serbest ticaret bölgesini oluşturan taraflardan biri olmuştur. Bu antlaşmanın imzalanmasıyla birlikte her üç ülkede kaydedilen ekonomik büyüme, bu ülkelerde yaşayan nüfusun hayat standartları üzerinde olumlu etki yaratmıştır. Meksika'da ticaretin serbestleşmesinde ve ekonomisinin ABD ve Kanada ekonomileri ile bütünleşmesinde, kuşkusuz NAFTA üyeliğinin rolü büyük olmuştur. Latin Amerika ülkeleri arasında OECD'ye üye tek ülke olan Meksika, 1996 yılında da Dünya Ticaret Örgütü'nün kurucu üyesi olmuştur. 2016 yılı verilerine göre, ülkede kişi başına düşen milli gelir 10.845 ABD Doları'dır. Gelir dağılımı dengesizliği ve uyuşturucu terörü ise ülkenin başlıca sorunlarıdır. (Meksika Ülke Raporu, 2016).

Meksika Eğitim Sistemi

Bu bölümde, Meksika eğitim sistemi; amaç ve politikaları, yönetim ve okul sistemi yapılanması ile Meksika eğitim sisteminin süreci ele alınmıştır.

Meksika Eğitim Sisteminin Amaç ve Politikaları

Eğitim hakkı ve bu hizmetin şartları Meksika Birleşik Devletleri Politik Anayasası'nın 3. ve 31. maddelerinde ve Genel Eğitim Kanununda düzenlenmiştir Anayasanın 3. Maddesi şöyledir (www.gob.mx/sep):

Herkes eğitim alma hakkına sahiptir. Federal hükümet, eyaletler, federal bölge ve belediyeler okul öncesi, ilköğretim ve alt ortaöğretim eğitimini sağlarlar. Bu üç aşama zorunlu eğitimi oluşturur. Devlet tarafından verilen eğitim, insanın bütün yeteneklerini uyumlu bir şekilde geliştirecek ve kişideki ulus sevgisine, milletlerarası dayanışmaya, bağımsızlığa ve adalete katkı sağlayacaktır.

Anayasaya göre, devlet tarafından sağlanan eğitim, laik, özgür ve demokratik olacaktır. Aynı zamanda kişilerin ulus ve devlet hâkimiyeti bilincini artıracak, yetenek

gelişimlerine cesaretlendirecek ve en kapsamlı şekilde gelişimlerine katkı sunacak şekilde olacaktır (www.gob.mx/sep).

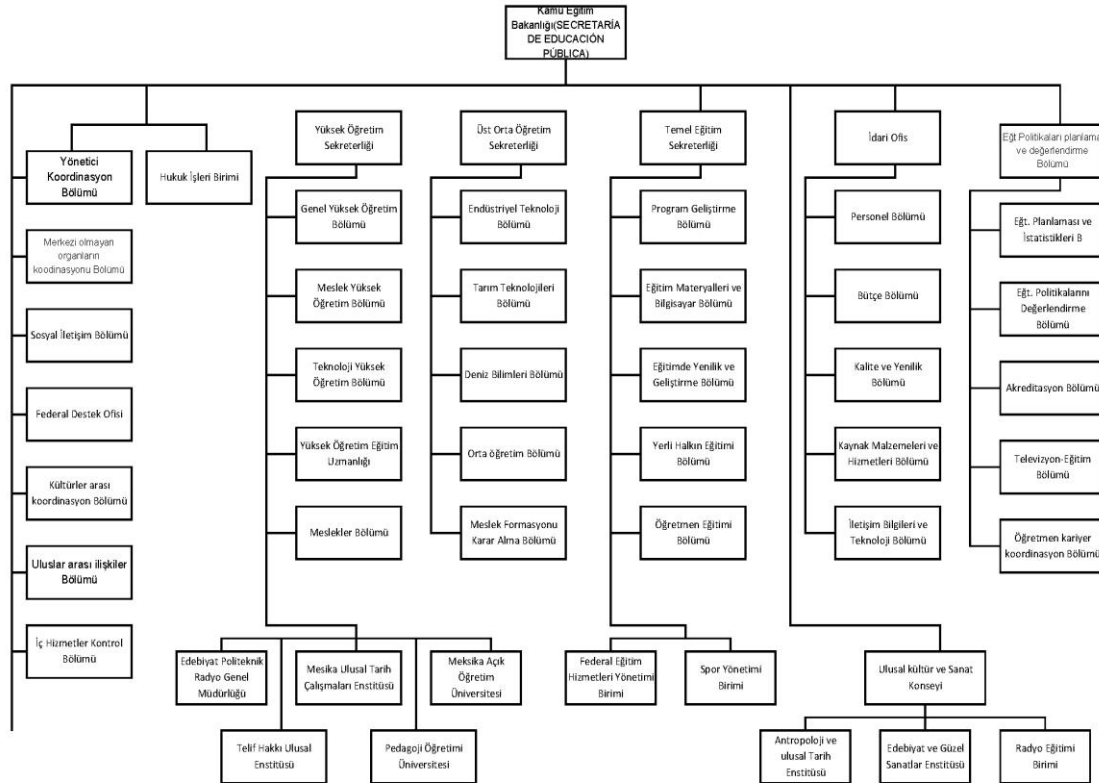
Planlama Kanununa göre, her bir eyalet Ulusal Gelişim Planı çerçevesinde 6 yıllık programlarını hazırlar. Bu plana göre, Ulusal Eğitim Programı (PROSEDU 2007-2012) gibi sektör programları ile eğitim sektörüne hazırlanırlar (www.gob.mx/sep).

Meksika'da Kamu Eğitim Bakanlığı ve Öğretmenler Birliği, eğitim politikası alanında iki önemli aktördür. Ayrıca, Dünya Bankası ve İnter-Amerikan Gelişim Bankası gibi uluslararası kuruluşlar Meksika'nın eğitim sisteminde önemli ve uzun süreli varlık ve etkiye sahiptirler. Meksika'nın eğitim bütçesinin çok az bir bölümü kredi kuruluşlarınca sağlansa da, bunların Meksika hükümetine verdikleri büyük kredilerden dolayı eğitim reformu ve politikasına ciddi etkileri bulunmaktadır (Santibañez, Vernez ve Razquin, 2005).

Meksika Eğitim Sistemi Yapılanması

Bu bölümde Meksika eğitim sisteminin yönetim ve okul sistemi yapılanması incelenmiştir.

Yönetim yapılanması. Meksika'da merkezi yönetim, 1992'de temel eğitim sistemini 32 eyaletin yerinden yönetimlerine devretmesine rağmen bu reform merkezden karar almayı azaltmamıştır. Eğitim hizmetleri federal düzeyde Kamu Eğitim Bakanlığı (Secretaría de Educación Pública, SEP) tarafından, eyalet düzeyinde yerel eğitim otoriteleri olan eyaletler ve belediyeler tarafından düzenlenir ve sağlanır. Bakanlığın merkez teşkilat yapılanması Şekil 1'de belirtildiği gibidir.

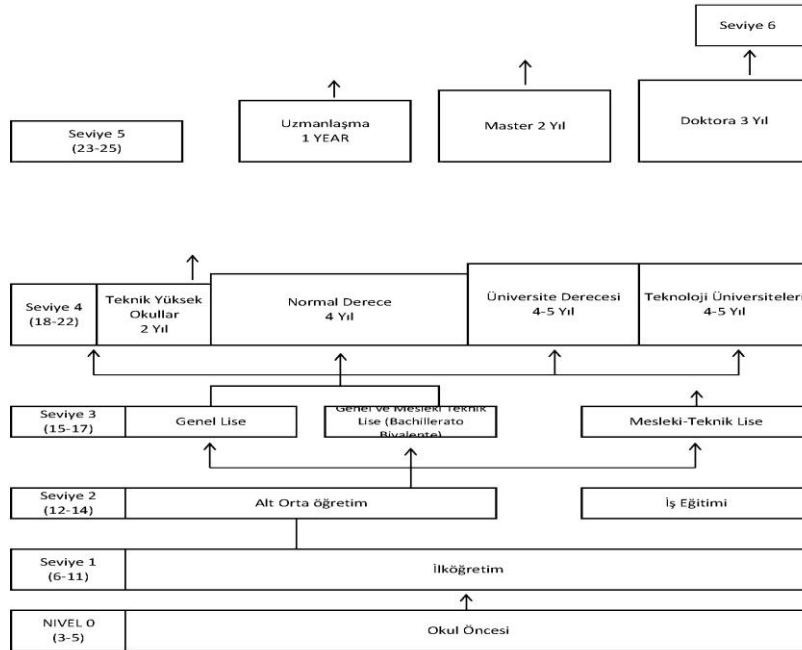
Şekil 1. Meksika Kamu Eğitim Bakanlığının Merkez Örgütü Şeması.
Kaynak: [http:// www.gob.mx/sep](http://www.gob.mx/sep) adresinden 18.02.2017 tarihinde alınmıştır.

Şekil 1’de Meksika, Kamu Eğitim Bakanlığının merkez örgütü alt birimlerinde, Temel Eğitim Sekreterliği, Üst Orta Öğretim Sekreterliği, Yüksek Öğretim Sekreterliği, İdari Ofis, Eğitim Politikaları Planlama ve Değerlendirme Bölümü, Yönetici Koordinasyon Bölümü, Hukuk İşleri Birimi, Ulusal Kültür ve Sanat Konseyi, Federal Eğitim Hizmetleri Yönetimi Birimi, Spor Yönetimi Birimi, Edebiyat Politeknik Radyo Genel Müdürlüğü, Meksika Açık Öğretim Üniversitesi, Meksika Ulusal Tarih Çalışmaları Enstitüsü, ve bunların alt birimleri bulunmaktadır. Örneğin, Temel Eğitim Sekreterliği’nin Program Geliştirme Bölümü, Eğitim Materyalleri ve Bilgisayar Bölümü, Eğitimde Yenilik ve Geliştirme Bölümü, Yerli Halkın Eğitimi Bölümü, Öğretmen Eğitimi Bölümü gibi alt birimleri bulunmaktadır.

Okul sistemi yapılanması. Meksika’da Genel Eğitim Kanununa göre üç çeşit eğitim düzeyi vardır. Bunlar; temel eğitim, üst-orta eğitim ile yüksek okul ve üniversite eğitimini de kapsayan üçüncü aşama eğitimidir (www.gob.mx/sep):

- ✓ Temel eğitim; okul öncesi eğitim, ilkököl ve alt-ortaöğretim olmak üzere üç aşamadan oluşmaktadır. Zorunlu olan bu üç temel aşama, yerli gruplar, dağınık kırsal nüfus ve göçmen grupların dil ve kültürel ihtiyaçlarının sağlanması amacıyla düzenlenmiştir.
- ✓ Üst-ortaöğretim, genel lise ve mesleki teknik eğitimi kapsamaktadır. Üçüncü aşama (yüksekokul ve üniversite aşaması) için lise diploması gerekmektedir.
- ✓ Üçüncü aşama eğitimi; yüksek okul ve üniversite eğitimi, yüksek teknisyenlik ile lisans eğitimi ve lisansüstü eğitim olmak üzere üç seviyeden oluşur.

Meksika’ da okul yapılanması ise 3+6+3+3 biçiminde olup 12 yıllık zorunlu eğitim söz konusudur. Temel eğitim kapsamında, okul öncesi eğitim 3 yıldır ve zorunludur. İlkokul 6 yıl, ortaokul 3 yıl biçiminde yapılandırılmıştır ve zorunludur. Lise ise 3 yıl olup zorunlu değildir. Ülkede okul sistemi, okul öncesi eğitim, ilkököl, alt ortaokul, üst ortaokul ve yükseköğretim kademelerine ayrılmıştır. Meksika’da okul sistemi yapılanması Şekil 2’de belirtildiği gibidir (UNESCO, 2011).

Şekil 2. Meksika Eğitim Sisteminin Okul Yapılanması.

Kaynak: www.ibe.unesco.org adresindeki şekle göre 18.02.2017 tarihinde yeniden çizilmiştir.

Şekil 2.'de Meksika'nın eğitim örgütlenmesi incelendiğinde, 3 - 5 yaş arasındaki çocukların okul öncesi eğitime kabul edildiği görülmektedir. Ülkede okul öncesi eğitim 3 yıldır ve zorunludur. 6- 11 yaş grubu arasındaki çocuklar ilkokulda eğitim-öğretim görmektedirler. Eğitim süresi 6 yıldır. 12- 14 yaş arasındaki öğrenciler ortaokulda eğitim-öğretim görmektedirler. Ortaokul eğitimi 3 yıl sürmektedir. İlkokul ve ortaokul eğitimi zorunludur. Öğrenciler 15- 17 yaş aralığında genel lise, meslek lisesi ya da genel-mesleki-teknik liselerine devam etmektedirler. Lise eğitim süresi 3 yıl olup, zorunlu değildir. Mesleki-teknik liseye giden öğrenciler bir üst seviye eğitime (yüksek okul ve üniversite) geçemezler. Ayrıca, lise seviyesinde öğrencilerin kısa süreliğine gidebilecekleri iş okulları bulunmaktadır. İş okullarına giden öğrenciler de bir üst seviye eğitime geçemezler. 19 - 22 yaş arası yetişkin öğrenciler iki yıllık teknik yüksek okullarına veya üniversiteye gitmektedirler. Daha sonra öğrenciler, bir yıllık uzmanlık, iki yıllık master ve üç yıllık doktora programlarına devam edebilmektedirler (UNESCO, 2011).

Meksika'nın, 2014 yılına okul, öğretmen, öğrenci sayılarına ilişkin istatistikleri Tablo 1.'de verilmiştir.

Eğitim seviyesi	Okul	Öğrenci	Öğretmen
Okul Öncesi	91.141	4.786.956	227.356
İlkokul	99.140	14.580.379	573.238
Ortaokul	37.924	6.571.858	400.923
Alt Ortaöğretim	17.245	4.682.336	381.622
Üst Ortaöğretim	6.922	3.419.391	349.193
İş Eğitimi	6.029	1.704.951	43.399
Toplam	258.401	35.745.871	1.975.731

Tablo 1. Meksika'nın Okul, Öğretmen ve Öğrenci Sayılarına İlişkin İstatistikleri.

Kaynak: www.snie.sep.gob.mx/estadisticas_educativas.html adresinden 20.02.2017 tarihinde erişilmiştir.

Tablo 1. İncelendiğinde Meksika'da zorunlu temel eğitim kapsamında olan okul öncesi eğitim, ilkokul ve alt-ortaöğretim düzeylerinde öğrenci sayısının fazla olduğu görülmektedir.

Okul öncesi eğitim. Okul öncesi dönem 3-5 yaşlarındaki dönemi kapsamakta olup, yeni yapılan reformlarla birlikte zorunlu hale getirilmiştir. Bu yaş grubundaki eğitim zorunlu hale getirilerek eğitimdeki başarının artması beklenmektedir (Santibañez, Vernez ve Razquin, 2005).

Okul öncesi eğitimin amacı; kapsamlı bir şekilde çocuğun duygusal, sosyal, bilişsel ve fiziksel gelişimini yükseltmek ve kendi yaşlıları ile aynı sosyal çevrede bulunmalarını sağlamaktır (www.classbase.com). Okul öncesi eğitimde sınıflardaki öğrenci sayıları 20-25 arasındadır. Öğrencilerin ilkokula kayıtlarının yapılabilmesi için okul öncesi eğitimden mezun olduklarına dair belgelerinin olması gerekmektedir (www.unitedwaywinecountry.org).

Meksika'da, çalışan ebeveynlerin kırk beş günlükten üç yaşına kadar olan çocukları için kreşler bulunmaktadır. Kamu veya özeld çalışan düşük gelirli ailelerin çocuklarının kreş eğitimleri için devlet destek sağlamaktadır. Bu seviyedeki kreş eğitiminin amacı, çocukları okula hazırlamak ve çalışan ailelerin çocukları için güvenilir ortam yaratmaktır. Fakat bu destekten yararlanma şartları oldukça zordur (Rosado, Hellowell, ve Zamora, 2011).

İlköğretim. İlköğretim, 1-6. sınıfları ve 6-11 yaşları arası grubu kapsamaktadır. İlköğretim zorunludur. Alt ortaöğretim okullarına (lower secondary) gidebilmek için bu aşama bitirilmeli ve diploma alınmalıdır (www.gob.mx/sep). Birçok okulda sabah ve öğleden sonra olmak üzere ikili eğitim yapılmaktadır. 08.00-12.00 saatleri arasında sabahçı öğrenciler, 14.00-18.00 saatleri arasında öğlenci öğrenciler eğitim-öğretim görmektedirler. İkili eğitim sistemindeki okulların idarecileri farklı olmakla birlikte bazı öğretmenler hem sabah hem öğleden sonra derse girmektedirler (people.uncw.edu).

İlköğretim kayıtları 1970'li yıllarda 9,7 milyon iken bu oran 2000 yılında 21,6 milyona yükselerek ciddi oranda artmıştır. Bu artış, okul ve öğretmen sayılarının iki katına çıkması ile ikili eğitim ve uzaktan eğitim yapılmasına neden olmuştur (Santibañez, Vernez ve Razquin, 2005).

Alt ortaöğretim. Meksika'da alt ortaöğretim 7-9. sınıfları ve 13-15 yaş arası grubu kapsamaktadır. Alt ortaöğretim de zorunludur ve üst ortaöğretime gidebilmek için bu aşama bitirilmeli ve diploma alınmalıdır (www.gob.mx/sep). Meksika'nın kırsal bölgelerinde Tele-Ortaokullar (Telesecundarias) bulunmaktadır. Bu okullarda 7-9. sınıflara eğitim verilmektedir. Öğrenciler rehber bir öğretmen eşliğinde bir saatlik dersin yaklaşık 15 dakikasını televizyondan dersi dinleyerek ve kalan 45 dakikada ise ders kitaplarındaki ilgili bölümleri tamamlayarak geçirirler (www.unitedwaywinecountry.org).

Üst ortaöğretim. Bu aşama, genel lise, mesleki-teknik lise ile bu ikisini de kapsayan genel-mesleki-teknik liselerden (Bachillerato Bivalente) ve iş okullarından oluşmaktadır. Lise eğitimi zorunlu değildir; ne var ki üçüncü aşamaya (yüksek okul ve üniversite aşaması) geçebilmek için lise diploması gerekmektedir. Mesleki-teknik liseler 3 yıllık programdan oluşur. Fakat, süresi 2 yıldan 5 yıla kadar olan bazı programlar da vardır. Bununla birlikte bu bölümü bitiren kural olarak üçüncü aşama eğitime (yüksek okul ve üniversite) geçemez. (www.gob.mx/sep).

Mesleki-teknik lise programı daha özelleştirilmiş ve mesleki eğitime yöneliktir ve teknik istihdam için öğrenci yetiştirmeyi amaçlar. Bununla birlikte, bu programın, lise diploması denkliği bulunmamaktadır ve aynı zamanda öğrencileri, yüksek öğretime de hazırlamaya yönelik olarak düzenlenmemiştir. Bunun yerine bu program öğrencileri, sanayi, tarım, deniz bilimleri, orman hizmetlerinde çalışmayı hazırlar. Bu programı bitirenler lise diploması almak isterlerse, denklik sınavına girmelidirler. Bu sınavı geçtiklerinde lise diploması alıp üniversite eğitimine devam edebilirler (Rosado, Hellawell ve Zamora, 2011).

Genel-mesleki-teknik liseler, hem akademik hem de meslek derslerinin bulunduğu okullardır. Bu liseler öğrencileri üniversiteye veya bir meslek edinmesini sağlamaya yöneliktir. Bu program üç ya da dört yıl sürmektedir (people.uncw.edu).

İş okulları, kısa eğitim programları şeklindedir. Genellikle 3-6 ay kadar sürer. Eğitim programları %50 teori, %50 pratiktir. Programın tamamlanmasından sonra öğrenciler, iş sektörüne girebilirler (Kis, Hoeckel, ve Santiago, 2009).

Meksika'da liseler genellikle şehir merkezinde bulunurlar. Bundan dolayı, kırsal kesimlerde yaşayanların lise eğitimine devam etme oranları düşmektedir (www.unitedwaywinecountry.org).

Yükseköğretim. Meksika'da yaklaşık iki milyon öğrenci ile iki bin kadar enstitü ve üniversite vardır. Yüksek öğretim kurumlarının büyük bir bölümü düşük kalitedir. Üniversitelerin çoğunluğu Meksika şehrinde bulunmaktadır. Öğrencilerin yaklaşık üçte ikisi devlet üniversitelerine kayıtlıdır. Fakat son yıllarda özel üniversitelerin piyasaların talebine uygun olarak hazırlanan mühendislik ve işletme gibi bölümlerine

daha fazla talep olmaya başlamıştır (www.epnuffic.nl). Yüksek öğretime kabulün ilk şartı, lise eğitimini tamamlamaktır. Birçok enstitü kendi kabul sınavlarını yapmaktadırlar. Bazı üniversitelerin kendi liseleri de bulunmaktadır. Bu liselerdeki öğrenciler doğrudan o üniversitelere kabul edilmektedirler (education.stateuniversity.com).

Yüksek öğretim 3 seviyeden oluşmaktadır:

- a) Yüksek Teknisyenlik: Spesifik bir anlayışla teknik yönden donanımlı kişileri yetiştirir. Süresi 2 yıl olup, bu programı bitirenler lisans düzeyine geçemez.
- b) Lisans Eğitimi: Teknik enstitülerde, üniversitelerde ve öğretmen okullarında verilir. Öğrenciler değişik alanlarda eğitim alırlar. Dört yıl ya da daha uzun süren programlardan oluşur.
- c) Lisansüstü Eğitim: Bir lisans diploması gerektirir ve alt gruplara ayrılmıştır. Bunlar, yüksek lisans ve doktora eğitimidir. Bu eğitimler tamamlandıktan sonra akademik unvan kazanılır.

Özel eğitim. Meksika'da 1990'dan itibaren okullarda kaynaştırma eğitimi uygulanmaya başlanmıştır. Bu eğitim yoluyla özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin normal sınıflarda diğer öğrencilerle aynı ortamda eğitim almaları sağlanmıştır. Kaynaştırma eğitimi, özel eğitim öğretmenlerinin rolünü yeniden belirlemiştir. Bu öğretmenler, özel eğitim sınıflarında bu öğrencilere eğitim vermek yerine, normal sınıflardaki özel eğitime tabi kaynaştırma öğrencilerinin eğitimlerini kolaylaştırmak suretiyle öğretmenlere yardımcı olmaktadır. Kaynaştırma eğitimi, özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin özel sınıflarda olması gerektiğine ilişkin yerleşik düşünce kalıplarını değiştirmiştir. Bu eğitim modelinin savunucularının seslerini yükseltmeleri sonucunda öğrencilerin sosyal yeteneklerinde ve bu alandaki entelektüel birikimde artış gözlenmiştir (www.learnnc.org).

Yaygın eğitim. Bu eğitim 15 yaşından büyük olan ve temel eğitimi hiç almamış veya bitirmemiş kişiler içindir. Yetişkin eğitimi, okuma-yazma, temel eğitim ve mesleki eğitimi kapsar. Meksika'da yaygın eğitim, Milli Halk Eğitim Enstitüsünde, Temel Eğitim Merkezlerinde ve Akşam Okullarında yürütülmektedir (Rosado, Hellowell, Zamora, 2011). Çoğu köyde okul, çocuklar kadar büyüklerin de eğitim için gittikleri bir yerdir. Yetişkinler okulda sağlık ve tarımla ilgili bilgiler de edinmektedirler. (mehiko.wordpress.com).

Meksika'da teknoloji, yetişkin eğitiminde temel araçtır. 1960'lı yıllardan beri, okula devam edemeyen çocuk ve yetişkinlere televizyon aracılığıyla eğitim hizmeti sunulmaktadır. Son yıllarda internet üzerinden de eğitim yapılmaktadır. Televizyon ve internet aracılığıyla yapılan eğitimin amacı, geleneksel okullara erişim imkânı olmayanların eğitim seviyelerini yükseltmektir. Bu uygulama tam olarak uygulandığında, kırsal bölgelerde yaşayanların ihtiyaçlarına uygun olabilmektedir. (Rosado, Hellowell ve Zamora, 2011).

Erişilmesi güç kırsal bölgelerde örgün ve yaygın eğitimin yürütülmesinde önemli güçlüklerle karşılaşıldığından bu eğitim hizmetleri tüm halka ulaşamamaktadır. Bu duruma bağlı olarak, buralarda yaşayan yerliler yalnızca kendi dillerini konuşmakta olup, İspanyolca öğrenememişlerdir (mehiko.wordpress.com).

Öğretmen yetiştirme. Öğretmen yetiştiren üniversiteler, Kamu Eğitim Bakanlığı ya da eyalet hükümetlerinin idaresi altında hizmet sunarlar (people.uncw.edu). Bu üniversiteler okul öncesinde, ilköğretimde, orta öğretimde ve beden eğitimi branşlarında lisans eğitimini sunmaktadır. Seçilen branşa göre eğitim süresi 4 ile 6 yıl arasında değişmektedir. 1984 yılından itibaren öğretmen eğitimi, yüksek öğretim kapsamına alınmıştır. 2008-2009 eğitim-öğretim yılında %57'si devlet, %43'ü özel

olmak üzere temel eğitimde görev yapacak öğretmenlerin mesleki formasyonu için 430 tane enstitü bulunmaktadır. Öğretmen yetiştiren üniversitelerde, lisansüstü eğitim de verilmektedir. Üniversitelerin eğitimleri 8 sömestri kapsamakta olup, her sömestir 18 hafta, her bir günde 6 saat sürmektedir. Program, teorik ve pratik aktiviteler içermektedir. Buna göre lisans eğitiminin tamamı toplam 448 krediden oluşmaktadır (UNESCO, 2011).

Eğitim denetimi. Tüm eğitim hizmetlerinin değerlendirilmesinden ve izlenmesinden, Kamu Eğitim Bakanlığı ile Ulusal Eğitimi Değerlendirme Enstitüsü (INEE) sorumludur. INEE, ülkedeki öğrenci ve öğretmen değerlendirmesinden, takibinden ve düzenlenmesinden sorumludur. Kamu Eğitim Bakanlığı eyaletlerin eğitim değerlendirmelerindeki sorumluluk alanlarını belirler. Diğer federal kurumlar da durum saptama ve değerlendirmede anahtar rol oynamaktadırlar. Bunlardan en önemlisi 2002 yılında değerlendirme sürecinde yüksek teknik standartları yerleştirmek üzere bir kamu kurumu olarak kurulan ve eğitim sisteminin değerlendirmesi konusunda daha özerk bir bakış açısı getiren Ulusal Eğitim Saptama ve Değerlendirme Enstitüsüdür (UESDE). Bu enstitünün faaliyetleri, öğrencilerin ulusal değerlendirmeleri, Meksika'da eğitim kalitesinin göstergeleri ve değerlendirme araçlarının geliştirilmesi ile düzenlenmesini içerir (UNESCO, 2011).

Eğitim finansmanı. Meksika'nın eğitime harcadığı kamu kaynağı GSYİH'nin % 5.9'dur. Bu oran, OECD ortalaması olan %5.6'nın üzerindedir. Hükümet, eğitime yıllık yaklaşık 28 milyar dolar harcamaktadır. Eğitim harcamalarının % 85'ini federal kaynaklardan karşılanmaktadır. Meksika'nın eğitim bütçesinin çok az bir bölümü kredi kuruluşlarınca sağlanmakla beraber Dünya Bankası ve İnter-Amerikan Gelişim Bankası gibi uluslararası kuruluşlar Meksika hükümetine eğitim alanında kullanılmak üzere büyük krediler vermektedirler. (Santibañez, Vernez ve Razquin, 2005).

Meksika Eğitim Sisteminin Süreci

Kamu Eğitim Bakanlığı, öğretmen okulları ve temel eğitim kurallarının belirlenmesinden, akademik takvimin planlamasından, yerel kurumlarla birlikte plan, program ve kılavuzların hazırlamasından, ulusal planlama ve durum saptama yapılmasından, kitap seçimi ve ücretsiz ders kitabı hazırlayıp bastırılmasından, okul personelinin alımı ve işten çıkarılması ile maaşlarının ayarlanmasından sorumludur. Yerel otoriteler ise okul öncesi ve temel eğitim hizmetleri ile öğretmenlerin mesleki eğitiminin ve gelişiminin sağlanmasından sorumludur (www.gob.mx/sep).

Meksika'da merkezi bir eğitim programı vardır. Ders kitapları ücretsiz olarak dağıtılır. Meksika'da ders yılı Eylül başında başlayıp, Mayıs sonu ya da Haziran ortasında bitmektedir. Okul üniforması giyilmesi mecburidir. Sınıflarda akıllı tahta ve teknoloji kullanımı oranı yüksektir. Not sistemleri 10-5 arasındadır. 10 mükemmel, 9 çok iyi, 8 iyi, 7 ve 6 orta, 5-0 arası ise başarısız demektir (Santibañez, Vernez ve Razquin, 2005).

İlköğretim 3, 6, 9 ve 12. sınıflarda, eğitim yılı sonunda eğitimin kalitesi ve başarısı sınavı (EXCALE) yapılmaktadır. Uluslararası öğrenci değerlendirme programı (PISA) gibi çalışmalardan elde edilen uluslararası öğrenci anketlerinde belirtilen öğrenci performansının uluslararası ölçütleri de eğitim politikasının belirlenmesinde etkili olmaktadır (Santibañez, Vernez ve Razquin, 2005).

Meksika ve Türkiye OECD üyesi iki ülke olarak, PISA sınavlarında diğer dünya ülkeleriyle karşılaştırıldıklarında ortalamanın altında kalmaktadırlar. 2015 yılı PISA (Programme for International Student Assessment) uluslararası öğrenci değerlendirme projesi sonuçlarına bakıldığında okuma alanında Türkiye 72 ülke içinde 50. sırada Meksika'da 55.sırada yer almaktadır (www.bbc.com).

Meksika eğitim sisteminde, ilköğretim sonrası kayıt azlığı, okuldan ayrılma oranının yüksekliği, özellikle kırsal kesimde lise öğretim kaynaklarının yetersizliği ve düşük öğrenci başarısı önemli sorunlar arasındadır. Ulusal ve eyalet düzeyinde, öğretmenlerin yetiştirilmesi ve okulların geliştirilmesine yönelik eksikliklerin giderilmesini amaçlayan hükümetin dört temel programı vardır (Santibañez, Vernez ve Razquin, 2005):

- ✓ Bireysel Burslar: Düşük gelirli ailelerin çocuklarına okula gidebilmeleri ve sağlık hizmetinden yararlanabilmeleri için nakit yardımı sağlanması.
- ✓ Sınıfta Teknoloji Kullanımı: Okul programının CD'lere aktarılarak öğrencilerin bilgisayar yardımıyla interaktif öğrenmelerinin sağlanması.
- ✓ Kaliteli Eğitim Programı: Düşük performanslı okulların kalitesinin artırılması (Okulların alt yapısının geliştirilmesinde kullanılmak üzere okul idaresine verilecek olan para karşılığında okulda reform projesinin uygulanmasına okullar rıza göstermek durumundadır).
- ✓ Dengeleyici Program: Kamu Eğitim Bakanlığının; okulların alt yapısının, ekipmanlarının ve okul denetiminin geliştirilmesi ile öğretmen eksikliğinin azaltılması amacıyla düzenlenen programların yaygın bir şekilde uygulanmasında yer almasının sağlanması.

Türk Eğitim Sistemi ile Meksika Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması

Türkiye ile Meksika'nın eğitim sistemlerinin benzerlik ve farklılıkları amaç, yapı ve süreç bakımından Tablo 2.'de belirtilmiştir.

	Türk Eğitim Sistemi	Meksika Eğitim Sistemi
Amaç	<ol style="list-style-type: none">1. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak.2. Öğrencileri bedeni, zihni, ahlaki, manevi, sosyal ve kültürel nitelikler yönünde geliştirmek.3. Milli değerlerini, koruyan ve geliştiren ve daima yüceltmeye çalışan, görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek.5. Parasız eğitim.6. Karma eğitim.7. Laik eğitim.	<ol style="list-style-type: none">1. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak.2. Öğrencilerin yeteneklerini geliştirmek.3. Ulus ve devlet sevgisine, milletlerarası dayanışmaya, bağımsızlığa ve adalete katkı sağlamak.5. Parasız eğitim.6. Karma eğitim.7. Laik eğitim.
Yapı	<ol style="list-style-type: none">1. Kararlar, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alınmaktadır.2. Okul öncesi eğitim zorunlu değildir.3. İlkokul, ortaokul zorunludur.4. İlkokul, 4 yıl, ortaokul, 4 yıl biçiminde yapılanmıştır.5. Lise 4 yıldır. Zorunludur.6. Okul yapılanması 4+4+4 biçiminde olup 12 yıllık zorunlu eğitim söz konusudur.	<ol style="list-style-type: none">1. Kararlar, federal düzeyde Kamu Eğitim Bakanlığı tarafından, eyalet düzeyinde yerel otoritelerce alınmaktadır.2. Okul öncesi eğitim zorunludur.3. İlkokul, ortaokul zorunludur.4. Temel eğitim kapsamında, okul öncesi eğitim 3 yıl, ilkokul 6 yıl, ortaokul 3 yıl biçiminde yapılanmıştır.5. Lise 3 yıldır. Zorunlu değildir.6. Okul yapılanması 3+6+3+3 biçiminde olup 12 yıllık zorunlu eğitim söz konusudur.

Süreç	<ol style="list-style-type: none">1. Merkezi, milli eğitim programı uygulanır.2. Ortaokul 8. sınıfında TEOG sınavı yapılmaktadır.3. 12 yıllık zorunlu eğitimin sonunda merkezi LYS ve YGS sınavlarına girilir ve alınan puana göre üniversiteye yerleşilir.4. Öğretmenler kadroludur.5. Türkiye’de öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının başında Eğitim Fakülteleri, Mesleki Eğitim Fakülteleri ve Teknik Eğitim Fakülteleri gelmektedir. Bakanlık ihtiyaç duyulduğunda, pedagojik formasyon almış olmak koşuluyla, diğer yüksek öğretim kurumları mezunlarını da öğretmen olarak atamaktadır.6. İlk, orta ve yükseköğretim, devlet kaynakları aracılığıyla merkezden finanse edilmektedir.	<ol style="list-style-type: none">1. Merkezi, milli eğitim programı uygulanır.2. İlköğretim 3.6.9.12. sınıflarda, eğitim yılı sonunda eğitimin kalitesi ve başarısı sınavı (EXCALE) yapılmaktadır.3. Yüksek öğretime kabulün ilk şartı, lise eğitimini tamamlamaktır. Birçok enstitü kendi kabul sınavlarını yapmaktadırlar. Bazı üniversitelerin kendi liseleri de bulunmaktadır. Bu liselerdeki öğrenciler doğrudan o üniversitelere kabul edilmektedirler4. Öğretmenler kadroludur.5. Devlet veya özel, öğretmen yetiştiren üniversitelerinde toplam 448 kredi teorik ve uygulamalı pedagojik formasyon eğitimini alanlar öğretmen olarak atanırlar.6. İlk, orta ve yükseköğretim, federal hükümet, eyaletler ve belediyeler aracılığıyla karşılanmaktadır.
--------------	--	---

Tablo 2. Türk Eğitim Sistemi ile Meksika Eğitim Sisteminin Amaç, Yapı ve Süreç Boyutunda Karşılaştırılması.

Tablo. 2’ de Türk ve Meksika eğitim sistemleri amaç, yapı ve süreç boyutunda karşılaştırıldığında özellikle amaç ve süreç bakımından daha çok benzerlikler gösterdiği, yapı bakımından ise daha çok farklılıkları olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Maya, Olmek, Totek ve Aztek gibi birçok büyük medeniyete ev sahipliği yapmış olan Meksika, İspanya’nın egemenliğinden sonrada kısa süreli diktatörlük ve geçici hükümetler tarafından yönetilmiştir. Ülke, ABD ile yapmış olduğu savaşlar sonucundaki anlaşmalar ile ülkenin yaklaşık yarısını oluşturan toprağını ABD’ye vermek zorunda kalmıştır.

Meksika, hızlı nüfus artış ve yüksek işsizlik oranı gibi sorunlarıyla gelişmekte olan bir ülke görünümündedir. Meksika’dan ABD’ye yönelik göç dalgası özellikle 1970’lerin sonlarında hızla yükselmiştir. Ekonomik nedenlerden kaynaklanan göçlerin büyük bölümü yasadışı yollardan gerçekleştirildiği bilinmektedir. Gelir dağılımı adaletsizliği ve uyuşturucu terörü ise ülkenin başlıca sorunlarıdır. Bazı uyuşturucu kartelleri ülkede çok güçlü konumdadır. Bu uyuşturucu kartellerinin birbirleri ve devlet ile olan mücadeleleri ülke açısından olumsuz bir durumdur. Bu olumsuzluklara rağmen, Meksika, Ocak 1994’te, Kanada ve ABD ile birlikte Kuzey Amerika Serbest Ticaret Antlaşması’nı (NAFTA) imzalayarak, dünyanın en büyük serbest ticaret bölgesini oluşturan taraflardan biri olmuştur. Bu antlaşmanın imzalanması, ülke ekonomisinin gelişmesini, nüfusun hayat standartlarının yükselmesini sağlamıştır.

Bu iki ülkenin eğitim sistemleri de amaç, yapı ve süreç boyutunda karşılaştırıldığında birçok benzerliğin olduğu görülmektedir. Türk ve Meksika Eğitim sistemlerini amaç boyutunda karşılaştırıldığında, tüm bireylerin eğitimden eşit olarak yararlanması ve niteliklerinin artırılması ile vatansever bireyler yetiştirmesi amaçlanmaktadır. Yasal düzenlemelere bakıldığında her iki ülkenin de ulusal değerleri eğitim yoluyla aktarmayı daha çok hedeflediği görülmektedir. Bununla birlikte iki ülkede de eğitim parasız, karma ve laiktir.

Türk ve Meksika eğitim sistemlerini yapı boyutunda karşılaştırıldığında; Türkiye’de eğitim ile ilgili kararlar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, Meksika’da federal düzeyde Kamu Eğitim Bakanlığı tarafından, eyalet düzeyinde ise yerel eğitim otoritelerince alınmaktadır. Türkiye’de okul öncesi eğitim zorunlu değil iken Meksika’da okul öncesi eğitim zorunludur. Meksika’ da 3 yıl olan üst orta öğretim/lise zorunlu değildir. Türkiye’de 4 yıl olan lise eğitimi zorunludur. Türk eğitim sisteminde okul yapılıması 4+4+4 biçiminde olup Meksika Eğitim Sisteminde 3+6+3+3 şeklindedir. Her iki ülkede de 12 yıl eğitim süresi zorunlu ve parasızdır.

Meksika eğitim sistemi, süreç bakımından da Türk eğitim sistemi ile benzerlikler göstermektedir. Her iki ülkede de merkezi ve milli eğitim programı uygulamaktadır. Üniversiteye kabul edilmek için Türkiye’de liseyi bitiren öğrenciler, merkezi LYS ve YGS sınavlarından alınan puana göre üniversiteye yerleşmektedirler. Meksika’da ise yüksek öğretime kabulün ilk şartı, lise eğitimini tamamlamaktır. Birçok enstitü kendi kabul sınavlarını yapmaktadırlar. Bazı üniversitelerin kendi liseleri de bulunmaktadır. Bu liselerdeki öğrenciler doğrudan o üniversitelere kabul edilmektedirler. Her iki ülkenin eğitim sisteminde merkezi sınavların önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Öğretmenler kadrolu olarak çalışmaktadır. Türkiye’de öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının başında Eğitim Fakülteleri, Meslekî Eğitim Fakülteleri ve Teknik Eğitim Fakülteleri gelmektedir. Bakanlık ihtiyaç duyulduğunda, pedagojik formasyon almış olmak koşuluyla, diğer yüksek öğretim kurumları mezunlarını da öğretmen olarak atamaktadır. Meksika’da devlet veya özel, öğretmen yetiştiren üniversitelerinde toplam 448 kredi teorik ve uygulamalı pedagojik formasyon eğitimini alanlar öğretmen olarak atanmaktadır. Bununla birlikte Türkiye’de ilk, orta ve yükseköğretim, devlet kaynakları aracılığıyla merkezden finanse edilmekte iken Meksika’da ilk, orta ve yükseköğretim, federal hükümet, eyaletler ve belediyeler aracılığıyla karşılanmaktadır.

Coğrafi olarak ülkemize oldukça uzak olan fakat kültürel olarak bazı ortak noktalarımız bulunan Meksika ile eğitim alanında da, öğrenci sayısı fazlalığı, öğretmen yetersizliği, kırsal bölgelere eğitim hizmetinin yetersizliği ve OECD üyesi iki ülke olarak PISA sınavlarında diğer dünya ülkeleriyle karşılaştırıldıklarında ortalamamızın altında olma gibi bazı ortak sorunlarımız olduğu söylenebilir. İki ülkenin bu tür ortak eğitim sorunlarına yönelik işbirliği yapmalarının her iki ülkenin de yararına olacağı belirtilebilir.

KAYNAKÇA

- Balcı, A. (2009). *Karşılaştırmalı eğitim sistemi*. (Ed. Ali Balcı). Pegem Akademi, Ankara.
- Comparison of Mexican and Canada/US. EducationMexico Living, <http://www.mexconnect.com/.../32237> adresinden 18.05.2017 tarihinde alınmıştır.
- Comparison of Mexico and US Educational Systems. https://www.unitedwaywinecountry.org/files/mexico_us_educational_systems.pdf adresinden 11.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- DEİK. (2015). <https://www.deik.org.tr/uploads/meksika-ulke-bulteni-kasim-2015.pdf> adresinden 17.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- Ergun, M. (1985). Karşılaştırmalı Eğitim. <http://www.egitim.aku.edu.tr/kegitim.pdf> adresinden 17.01.2017 tarihinde alınmıştır.
- Kis, V., Hoeckel, K. ve Santiago, P. (2009). Learning for jobs: OECD reviews of vocational education and training: Mexico. OECD.
- Mexico Education System. www.classbase.com/.../Mexico/Education adresinden 14.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- The Mexican education system described and compared with the Dutch system. <https://www.epnuffic.nl/en/publications/find-a-publication/education-system-mexico.pdf> adresinden 14.05.2017 tarihinde alınmıştır.
- Meksika Ülke Raporu. (2013). <http://www.ekonomi.gov.tr/> adresinden 16.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- Meksika Ülke Raporu. (2016). <http://docplayer.biz.tr/23415024-Meksika-ulke-raporu-haziran-2016.html> adresinden 18.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- Rosado, L., A., Hellawell, M. and Zamora, M., E. (2011). An Analysis of the Education Systems in Mexico and the United States from Pre-kinder to 12 Grade. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED520900.pdf> adresinden 12.05.2017 tarihinde alınmıştır.
- Santibañez, L., Vernez, G., and Razquin, P. (2005). Education in Mexico Challenges and opportunities. Rand Corporation.

- Santiago, P., McGregor, I., Nusche D., Ravela, P. ve Toledo, D. (2012). OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education: Mexico. OECD.
Special Education in Mexico. <http://www.learnnc.org/lp/pages/1911>.
adresinden 14.05.2017 tarihinde alınmıştır.
- UNESCO, (2011). World Data on Education Seventh edition Mexico. http://www.ibe.unesco.org/fileadmin/user_upload/Publications/WDE/2010/pdf-versions/Mexico.pdf adresinden 18.02.2017 tarihinde alınmıştır.
<http://www.virtualschoolsandcolleges.eu/index.php/Mexico>.adresinden 14.05.2017 tarihinde alınmıştır.
- <http://education.stateuniversity.com/pages/984/Mexico-HIGHEREDUCATION.html> adresinden 14.05.2017 tarihinde alınmıştır.
- <http://people.uncw.edu/martinezm/Handbook/html/education-overview.htm> adresinden 10.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- <http://www.tarih.gen.tr/etiket/meksikanin-tarihi> adresinden 16.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- <https://www.msxslabs.org/forum/tarih/10700-meksika-ve-meksika-tarihi.html>. adresinden 17.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- <https://mehiko.wordpress.com/category/ulke-bilgileri/page/2/> adresinden 18.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- <http://www.gob.mx/sep> adresinden 15.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- http://www.gob.mx/cms/uploads/attachment/file/87032/estructura_organica_basica.pdf adresinden 18.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Meksika> adresinden 16.02.2017 tarihinde erişilmiştir.
- <http://www.cografya.gen.tr/siyasi/devletler/meksika.htm> adresinden 16.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- <http://www.mexconnect.com/> adresinden 16.02.2017 tarihinde erişilmiştir.
- http://www.snie.sep.gob.mx/estadisticas_educativas.html adresinden 20.02.2017 tarihinde alınmıştır.
- <http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-38219262> adresinden 20.02.2017 tarihinde alınmıştır.